

Paardennota Eemnes

Neem nota van paarden

Raadsbehandeling 26 april 2004 (VKA)

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
1. INLEIDING	4
2. SITUATIEBESCHRIJVING	5
2.1 <i>Inleiding</i>	5
2.2 <i>Huidige paardenzaken</i>	5
2.3 <i>Verdeling naar functie</i>	6
2.4 <i>Huidig ruimtelijk beleid</i>	6
2.5 <i>Verdeling naar gebied</i>	6
2.6 <i>Conclusie</i>	7
3. VISIE OP HET RUIMTELIJK BELEID	8
3.1 <i>Inleiding</i>	8
3.2 <i>Ruimtelijke karakteristiek</i>	8
3.3 <i>Gebruiksmogelijkheden</i>	8
3.4 <i>Conclusie</i>	9
4. MAATREGELEN EN AANBEVELINGEN	10
4.1 <i>Inleiding</i>	10
4.2 <i>Toekomstig ruimtelijk beleid</i>	10
4.2.1 <i>Weiland</i>	10
4.2.2 <i>Paardenbak</i>	10
4.2.3 <i>Mestplaat</i>	10
4.2.4 <i>Stal</i>	11
4.2.5 <i>Stapmolen</i>	11
4.2.6 <i>Parkeerruimte</i>	11
4.2.7 <i>Verblijfsruimte</i>	12
4.2.8 <i>Horeca</i>	12
4.2.9 <i>Binnenbak</i>	13
4.3 <i>Conclusie</i>	13
5. OVERIGE ONDERWERPEN	14
5.1 <i>Inleiding</i>	14
5.2 <i>Verhaalsmogelijkheden</i>	14
5.2.1 <i>Paardenbelasting</i>	14
5.2.2 <i>Retributies</i>	14
5.2.3 <i>Leges</i>	14
5.2.4 <i>Baatbelasting</i>	15
5.2.5 <i>Samenwerking</i>	15
5.3 <i>Paardenroutes</i>	15
5.3.1 <i>Ligging paardenroutes</i>	15
5.3.2 <i>Kosten aanleg en onderhoud</i>	16
5.3.3 <i>Vervolgtraject</i>	16
6. SAMENVATTING AANBEVELINGEN	17

1. INLEIDING

Vanouds spelen paarden in Eemnes een belangrijke rol. Tot halverwege de vorige eeuw maakten paarden nog volop deel uit van het verkeer en werden ze gebruikt in de agrarische sector. Door de komst van moderne vervoersmiddelen en agrarische hulpmiddelen worden de paarden niet meer als vervoermiddel en arbeidskracht gebruikt.

Uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat het paard weer terugkomt op de boerderij, de paarden vervullen nu een echter recreatieve functie. Uit de tellingen van het CBS is tevens gebleken dat in Eemnes officieel 246 paarden en pony's rondlopen, dat is verreweg het grootste aantal vergeleken bij alle omliggende gemeenten.

Door de afnemende agrarische functie komen steeds meer boerderijen en weidegrond beschikbaar voor particulieren. Daarnaast richten boeren zich geheel of gedeeltelijk op het (recreatief) houden van paarden.

De maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van landbouw en paardenbezit leiden tot diverse problemen. Enerzijds nemen de (economische) overlevingskansen voor het platteland af, anderzijds bestaat geen duidelijkheid over hoe om te gaan met de veranderende vraag naar ruimte voor paarden. In het kader van de Reconstructie wordt voor het eerste probleem een oplossing gezocht, voor het tweede probleem zal deze nota een handvat bieden.

De nota vormt een vertaling en samenvatting van het bestaande (ruimtelijke) beleid van diverse instanties en een visie voor het toekomstige beleid met betrekking tot paarden in Eemnes. Het houden van paarden heeft invloed op de omgeving, zowel vanuit milieutechnisch als ruimtelijk oogpunt. In de nota is vooral een planologisch regiem ten behoeve van het houden van paarden gegeven, ervan uitgaande dat daarmee aan de belangrijkste problemen tegemoet gekomen kan worden. Hierbij is overleg met de provincie gevoerd.

Het te voeren beleid zal randvoorwaarden stellen aan het gebruik van de ruimte voor bepaalde activiteiten en inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen. Het houden van paarden etc. zal worden toegestaan waar dit geen negatieve ruimtelijke effecten heeft en milieutechnisch verantwoord inpasbaar is.

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de maatschappelijke ontwikkelingen en het vigerende ruimtelijk beleid, waarbij met name de uitgangspunten voor het toekomstig beleid van belang zijn. Hoofdstuk 3 geeft een visie, gebaseerd op de uitgangspunten, voor het beleid van de gemeente Eemnes inzake het houden van paarden. De vertaalslag van deze visie naar concrete aanbevelingen en maatregelen met betrekking tot toekomstig ruimtelijk beleid en de effecten op de openbare ruimte wordt weergegeven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 worden twee samenhangende onderwerpen belicht, paardenroutes en paardenbelasting. De nota wordt afgesloten met een samenvatting van de te nemen maatregelen.

2. SITUATIEBESCHRIJVING

2.1 Inleiding

Eemnes, gelegen nabij de bossen en heidevelden van 't Gooi met uitgestrekte polders waar steeds meer voormalige boerderijen en weidegronden met agrarische functies beschikbaar komen voor de particulier, is een zeer geschikte plek voor de paardenliefhebber. Een krantenartikel (zie bijlage) van 30 juli 2001 geeft een indruk van de, voor de paardenliefhebber, uitstekende Eemnesser situatie.

Ten opzichte van een aantal jaren geleden is een toename van het aantal paarden duidelijk waarneembaar. De maatschappelijke ontwikkelingen die ten grondslag liggen aan de toenemende populariteit van de paardensport zullen waarschijnlijk nog enkele jaren voortgaan. Het is dan ook te verwachten dat de vraag naar mogelijkheden voor het houden en berijden van paarden blijft toenemen. De gemeente wil de genoemde ontwikkelingen op het paardengebied niet afremmen, maar de geconstateerde ontwikkelingen wel in goede banen leiden.

In dit hoofdstuk komen daartoe een beschrijving van de huidige stand van paardenzaken en van het huidige ruimtelijke beleid aan de orde.

2.2 Huidige paardenzaken

In het eerste hoofdstuk is aangegeven dat het aantal paarden in Eemnes ongekeerd hoog is, zeker in vergelijking met de directe omgeving. De aanwezigheid van paarden leidt tot specifieke aandachtspunten. De paarden moeten in ieder geval stal- en loopruimte hebben en ten behoeve van recreatief gebruik moet tevens ruimte beschikbaar zijn voor tochten. In de huidige situatie blijkt dit, uit de aanwezigheid van de vele paarden, in Eemnes al goed mogelijk te zijn. De laatste tijd steken echter een aantal problemen de kop op.

Eenzijds komt het voor dat stallen worden gerealiseerd, zonder dat hiervoor een verzoek is ingediend. Anderzijds blijkt uit controles, dat (voormalige) agrariërs stallen gebruiken om paarden te huisvesten of bijvoorbeeld paardenbakken hebben aangelegd. Hiermee hangt samen dat regelmatig verzoeken worden ingediend om ten behoeve van paarden, stallen te mogen bouwen of paarden in bestaande bebouwing te mogen onderbrengen. In een volgende paragraaf zal een beschrijving voor de behandeling van dergelijke problemen gegeven worden.

De paarden leiden niet alleen tot problemen, maar bieden ook een aantal specifieke voordelen voor Eemnes. Deze voordelen passen binnen de huidige regelgeving en zijn vaak in overstemming met het beleid van andere overheden.

Uit het oogpunt van het rendabel exploiteren van (voormalige) agrarische bedrijven is het houden van paarden bedrijfseconomisch van belang. In de visie van DLV voor het buitengebied van het Gewest Eemland worden dergelijke extra inkomensmethoden gestimuleerd, tevens komt dit punt in de Reconstructieplannen naar voren. Door de jarenlange achteruitgang van de agrarische sector en de strenger wordende (milieu-)regelgeving wordt het steeds moeilijker voor agrarische ondernemingen om rendabel te opereren. Extra inkomsten zijn in dit verband wenselijk, de gemeente Eemnes wil hier ook (binnen voorwaarden) mogelijkheid toe bieden.

Een tweede voordeel van de aanwezigheid van paarden in Eemnes, is de versterking van de landelijke uitstraling van Eemnes. De karakteristieke uitstraling van met name de zone langs de Wakkerendijk en Meentweg wordt door de aanwezigheid van paarden benadrukt. Hoewel Eemnes, net als andere agrarische gemeenten, te maken heeft met het steeds verder afnemen van het belang van de agrarische sector, blijft de agrarische uitstraling hiermee gehandhaafd.

Een derde, meer indirect, voordeel is de versterking van de recreatieve aantrekkingskracht van Eemnes. Recreatie begint in steeds meer kleinere gemeenten een speerpunt te worden voor de versterking en het behoud van het voorzieningenniveau. Recreanten kunnen voor Eemnes een belangrijke aanvulling vormen voor het klantenbestand van de huidige detailhandelsvoorzieningen. De gelegenheden waar paarden gehouden worden, hebben niet allemaal dezelfde kenmerken. De verschillende paardenhouderijen in Eemnes variëren zowel in grootte, karakter als plaats. De omvang en het karakter van een paardenhouderij zijn vooral van belang voor de overlast op de directe

omgeving. De plaats van de paardenhouderij, de aard van de paardenhouderij en de aard van de omgeving bepalen vervolgens de mate van overlast.

2.3 Verdeling naar functie

Niet elke vorm van paardenhouderij is gelijk. Onderscheid is te maken tussen het recreatief houden van paarden en het houden van paarden gericht op productie. Uit bovenstaande omschrijving blijkt dat de paardenhouderij niet over één kam te scheren is. In deze nota wordt grofweg onderscheid gemaakt tussen het recreatief houden van paarden en het houden van paarden gericht op productie. De volgende schakering kan daarbij gemaakt worden:

<i>Recreatief</i>	
-	Bezit van één tot vijf paarden ¹
-	Bezit van meer dan vijf paarden
-	Paardenpension (stallen van paarden van derden)
-	Manege
<i>Productie</i>	
-	Fokkerij

Schema 2.1 Onderscheid paardenhouderijen

De verkeersaantrekkende werking en de intensiteit van het gebruik van de genoemde vormen van *recreatieve* paardenhouderij neemt toe bij elke volgende stap. De verkeersaantrekkende werking van een fokkerij is slechts beperkt en wijkt niet in bepalende mate af van een ander agrarisch bedrijf.

2.4 Huidig ruimtelijk beleid

Het huidige ruimtelijke beleid houdt nog onvoldoende rekening met het recreatief houden van paarden. Binnen de diverse bestemmingsplannen voor het buitengebied is vooral rekening gehouden met de van oudsher aanwezige agrarische bedrijvigheid. Agrarische bedrijven mogen voor het uitoefenen van de bedrijfsactiviteiten in beperkte mate bebouwing realiseren op het bouwperceel. Tevens is het mogelijk om, wederom ten behoeve van agrarische doeleinden, in het landelijk gebied mestplaten en paardenbakken aan te leggen.

Het huidige ruimtelijk beleid is gericht op regulering van activiteiten teneinde de landschappelijke waarden van de polder, met name aan de oostzijde en in mindere mate aan de westzijde van de Wakkerendijk en Meentweg, veilig te stellen. Voor deze nota vormt dit een belangrijk uitgangspunt. Dit betekent dat het houden van paarden, maar met name de voorzieningen die voor paarden worden getroffen, niet mogen leiden tot aantasting van de polder.

Het probleem bij het handhaven van de bestemmingsplannen ligt bij het feit dat het onmogelijk is om onderscheid te maken tussen recreatieve paardenhouderij en het agrarisch houden van paarden. Een paard is tenslotte een paard. Het maken van onderscheid is praktisch niet handhaafbaar. Bekeken zal worden in hoeverre het huidige beleid gewijzigd moet worden om de handhaafbaarheid van de bestemmingsplannen te verbeteren.

2.5 Verdeling naar gebied

De verspreiding van paarden over het buitengebied van Eemnes is niet willekeurig. Op kaart 1 is een globale indruk gegeven van de gebieden en locaties waar met name paarden gehouden worden.

<i>Recreatief</i>		
-	Bezit van één tot vijf paarden	groene arcering
-	Bezit van meer dan vijf paarden	groene arcering / cirkel
-	Paardenpension (stallen van paarden van derden)	oranje cirkel
-	Manege	rode cirkel
<i>Productie</i>		
-	Fokkerij	blauwe cirkel

Schema 2.2 Gebiedsbeschrijving

¹ De grens van vijf paarden is van belang voor de milieuvergunning, bij meer dan vijf is een vergunning vereist.

De kleinschalige paardenhouderij in het buitengebied is met name geconcentreerd langs de Wakkerendijk en Meentweg. De zone ten noordwesten van de A27 springt eveneens in het oog. Beide zones zijn te bestempelen als zones waar het van oudsher bestaande gebruik niet meer functioneel uitgeoefend kan worden. Een groot aantal boerderijen langs de Wakkerendijk en Meentweg is, ten gevolge van de strenger wordende milieuregelgeving, al enige jaren niet meer als zodanig in gebruik. De agrarische percelen ten noordwesten van de A27 zijn te klein om rendabel voor agrarische doeleinden te worden gebruikt. Tegen deze achtergrond is het te verklaren dat de beschikbare ruimte anders gebruikt wordt. Overigens komen deze ontwikkelingen niet alleen in Eemnes voor, maar in veel meer stadsrandzones. De zones worden daarbij vaak aangeduid als 'rommelzones'.

In voorbereidende besprekingen ten behoeve van het structuurplan is beschreven dat een zelfde ontwikkeling begint plaats te vinden in de Noordpolder te Veen en de Zuidpolder te Veen. Kleinschalige nieuwe functies vinden daar ook een plaats, waarbij activiteiten met paarden de boventoon voeren. In het structuurplan wordt vervolgens vermeld dat de gebieden in de toekomst een nieuwe kleinschalige agrarische functie zouden kunnen krijgen.

De grootschalige paardenhouderij komt meer verspreid voor, met name in de gebieden die verder van de kern zijn afgelegen. De uitzondering wordt gevormd door de Manege Schildknecht aan de Noordersingel. De ligging van de bedrijven is voor een deel te verklaren uit de vraag naar ruimte voor stallen, buitenruimte en milieunormen. De ruimte in de stadsrandzone is voor dergelijke bedrijven vaak te beperkt.

2.6 Conclusie

Uit de ruimtelijke weergave van de verspreiding van de paardenbedrijven is gebleken dat de vraag naar ruimte voor paarden ruimtelijk is geconcentreerd. Het onderscheid tussen de verschillende vormen van paardenbedrijven maakt het mogelijk om in de bestemmingsplannen expliciet rekening te houden met de vraag naar ruimte door de paardenbedrijven per deelgebied.

In het volgende hoofdstuk vormen het functionele en ruimtelijke onderscheid de basis voor de visie op het toekomstig beleid. Uitgangspunt blijft dat de landschappelijke waarden van het Eemnesser buitengebied zoveel mogelijk beschermd moeten blijven.

3. VISIE OP HET RUIMTELIJK BELEID

3.1 Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk is onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen van paardenhouderij. Bovendien is een ruimtelijke weergave gegeven van de verspreiding van de verschillende vormen van paardenhouderij over het Eemnesser buitengebied.

In dit hoofdstuk zal een visie gegeven worden op het toekomstige ruimtelijke beleid. De doelstelling van de visie is te komen tot een handvat voor het omgaan met de vraag naar ruimte voor paardenbedrijven.

De uitgangspunten voor de visie zijn dat het houden van paarden wordt toegestaan waar dat geen negatieve ruimtelijke effecten heeft en milieutechnisch verantwoord inpasbaar is.

3.2 Ruimtelijke karakteristiek

In vervolg op de ruimtelijke verspreiding van de paardenbedrijven is een ruimtelijke karakteristiek opgesteld. Op kaart 2 is de gebiedsindeling weergegeven.

1. Open polder

Het grootste gedeelte van het Eemnesser buitengebied wordt gevormd door de Eempolder ten oosten van de Wakkerendijk en Meentweg. De belangrijkste kenmerken van dit deelgebied zijn de openheid, de stilte en de voorkomende natuurwaarden.

2. Half-open polder

De twee gebieden ingesloten door de A27, de A1, de bebouwing van de kern Eemnes, de Wakkerendijk en de Meentweg hebben van oorsprong eveneens een open karakter. De openheid is echter door met name de aanwezigheid van de A27 verminderd.

3. Besloten landelijk gebied

Drie deelgebieden vallen in deze categorie. Evenals deelgebied 2 van oudsher open weide gebieden, maar ten gevolge van de aanleg van de snelwegen A1 en A27 is de openheid veel meer aangetast.

4. Landelijk leefgebied

Eembrugge, Heidehoek en de (lint)bebouwing aan de oost en westzijde van Wakkerendijk en Meentweg vallen binnen deze categorie. De gebieden zijn besloten van karakter, Heidehoek door de bosrijke omgeving, Eembrugge, de Wakkerendijk en de Meentweg door de aanwezige bebouwing. De landelijke component is in beide gebieden duidelijk aanwezig.

5. Landelijke bedrijven

Met deze categorie worden de bouwpercelen van de boerderijen en dergelijke aan de Geerenweg, Korte Maatsweg, Lange Maatsweg, Wiggertsweg en Nieuwe Maatsweg bedoeld. De percelen vormen concentraties van bebouwing in het open gebied, vandaar dat deze percelen in een specifieke categorie zijn opgenomen.

6. Stedelijk gebied

De kern Eemnes is de dichtst bebouwde categorie, met name gericht op wonen en werken.

De gebiedsindeling vormt het kader voor de visie op het toekomstig ruimtelijk beleid. In de volgende paragraaf vindt afstemming, tussen de gebiedsindeling en de vraag naar ruimte door paardenhouders, plaats.

3.3 Gebruiksmogelijkheden

Voor de gebruiksmogelijkheden geldt dat de bestaande omgeving bepalend is. De omgeving bepaalt de ruimtelijke mogelijkheden, die vervolgens de mogelijkheden voor de paardenhouderij bepalen. In schema 3.1 zijn de gebruiksmogelijkheden per deelgebied weergegeven.

Deel Gebied	Paardenbak	Mestplaat	Stal	Stapmolen	Parkeerruimte	Verblijfsruimte	Horeca	Binnenbak	Gebruiksmogelijkheid
Open polder	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	A, B
Half-open polder	(Ja)	(Ja)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	A, B
Besloten landelijk gebied	Ja	Ja	Ja ²	Ja ³	Nee	Nee	Nee	Nee	A, B
Landelijk leefgebied (erf)	Ja	Ja	Ja ²	Ja	Ja	(Ja)	Nee	Nee ⁴	A, B, C, E
Landelijke bedrijven	Ja	Ja	Ja ²	Ja	Ja	(Ja)	Nee	Nee	A, B, C, E
Stedelijk gebied	Ja ⁵	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	A, B, C, D

A: één tot vijf paarden
B: meer dan vijf paarden
C: paardenpension
D: manege
E: fokkerij

(...): vrijstelling mogelijk (Ja, mits)

Schema 3.1 Gebruiksmogelijkheden

3.4 Conclusie

De gebruiksmogelijkheden per deelgebied zijn bepaald. Voor een aantal gebruiksmogelijkheden is aangegeven dat plaatsing in principe niet mogelijk is, maar dat vrijstelling mogelijk is wanneer een specifieke locatie daar aanleiding toe geeft. Het gaat daarbij met name om de intensievere gebruiksmogelijkheden. Voorwaarden voor vrijstelling zullen per geval opgesteld worden, maar gedacht kan worden aan:

- *gebruik bestaande bebouwing;*
- *samenhang met bestaande bebouwing;*
- *goede verkeersafwikkeling;*
- *landschappelijke inpassing.*

De locatie van een perceel is van belang bij de beoordeling. Het voordeel van het verlenen van vrijstelling is, dat de activiteiten specifiek beoordeeld moeten worden.

Het onderscheid van gebruiksmogelijkheden per deelgebied komt voor een belangrijk deel overeen met de huidige ruimtelijke spreiding van de verschillende soorten paardenhouderijen over het buitengebied van Eemnes.

² In geval van het vervallen van de agrarische functie, alleen gebruik van bestaande bebouwing mogelijk.

³ Alleen onoverdekt, zonder wanden.

⁴ In geval van volledige bedrijfsbeëindiging mag een voormalig agrarisch bijgebouw wel ingericht worden als binnenbak.

⁵ Het realiseren van een paardenbak of een mestplaat binnen de bebouwde kom is in principe mogelijk, maar gezien de grootte van de percelen, niet waarschijnlijk.

4. MAATREGELEN EN AANBEVELINGEN

4.1 Inleiding

De visie uit hoofdstuk drie wordt in dit hoofdstuk uitgewerkt. Al eerder is aangegeven, dat de bescherming van de landschappelijke waarden van de polder randvoorwaarde is voor deze nota. Hiermee wordt onder meer bedoeld op het open en agrarisch houden van de polder. Het uitgangspunt heeft tot gevolg, dat voorkomen moet worden, dat de deelgebieden *Open polder* en *Half-open polder* worden bebouwd. Bebouwing en dergelijke worden geconcentreerd in de dichterbouwde delen van Eemnes, *Besloten landelijk gebied*, *Landelijk leefgebied*, *Landelijke bedrijven* en het *Stedelijk gebied*.

4.2 Toekomstig ruimtelijk beleid

4.2.1 Weiland

Het grootste deel van Eemnes bestaat uit weiland. De uitgestrekte weilanden geven een indruk van openheid, welke zoveel mogelijk beschermd dient te worden. Het gebruik van de weilanden door paarden vormt in dit opzicht geen probleem.

De erfafscheidingen rondom de weilanden zullen zo kleinschalig mogelijk uitgevoerd moeten worden. Waar, ter bescherming van de verkeersveiligheid, steviger erfafscheidingen nodig zijn, zullen specifieke eisen gesteld worden aan de uitvoering. In de welstandsnota zullen eisen voor de vormgeving van erfafscheidingen opgenomen worden.

Erfafscheidingen lager dan 1 meter zijn vergunningvrij, het stellen van welstandseisen is praktisch niet mogelijk. Voor erfafscheidingen hoger dan 1 meter moet een bouwvergunning aangevraagd worden. Een bestemmingsplantoets en een welstandstoets is dan wel mogelijk. In de Welstandsnota zal dan ook aandacht aan dit onderwerp besteed moeten worden.

Aanbeveling 1:

In de welstandsnota specifieke eisen opnemen voor de uitvoering van erfafscheidingen (hoger dan 1 meter).

4.2.2 Paardenbak

Paardenfokkerijen kunnen thans binnen de agrarische bestemming in principe een paardenbak aanleggen, het zijn immers agrarische bedrijven. Voor het aanleggen van een paardenbak moet, indien de aanleg gepaard gaat met het afgraven en/of ophogen van gronden, een aanlegvergunning worden aangevraagd. De vergunning moet worden verleend, indien door de aanleg de landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke en/of cultuurwetenschappelijke en/of archeologische waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.

Voor het deelgebied *Open polder* zal de aanleg van een paardenbak over het algemeen leiden tot aantasting van de landschappelijke waarde. De aanleg van paardenbakken is derhalve in principe niet toegestaan. Voor het deelgebied *Half-open polder* is eveneens strijd met de landschappelijke waarden te verwachten, medewerking is echter mogelijk wanneer specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven. Uitzondering kan wellicht gemaakt worden bij ruimtelijke samenhang met bestaande bebouwing of clustering van diverse ontwikkelingen.

Voor de overige deelgebieden is eveneens een aanlegvergunning nodig, strijd met landschappelijke waarden zijn daar echter niet te verwachten.

Aanbeveling 2:

Om verwarring te voorkomen, wordt voorgesteld om in alle bestemmingsplannen aan te geven, dat voor de aanleg van een paardenbak een aanlegvergunning is vereist.

4.2.3 Mestplaat

Voor de aanleg of bouw van een mestplaat is een bouwvergunning nodig. Mestplaten kunnen de landschappelijke waarden van het landelijk gebied aantasten. Voor het beleid inzake mestplaten wordt derhalve dezelfde werkwijze gevolgd als voor de aanleg van paardenbakken.

Een bouwvergunning voor een mestplaat kan voor het deelgebied *Open polder* niet worden verleend omdat opslag van al dan niet afgedankte materialen reeds verboden is.

Voor deelgebied *Half-open polder* zal vrijstelling verleend kunnen worden, wanneer de aanleg van de mestplaat in ruimtelijke samenhang met bestaande bebouwing plaatsvindt.

In de overige deelgebieden is de aanleg van mestplaten in ruimtelijk opzicht niet ongewenst, bij de aanleg zal wel rekening gehouden moeten worden met milieuregelgeving.

Aanbeveling 3:

In het bestemmingsplan Landelijk Gebied zal worden aangegeven, dat binnen de bestemming agrarische doeleinden II (landschappelijke waarde) de bouw van een mestplaat niet is toegestaan. Mestplaten zijn (met vrijstelling) wel toegestaan binnen de bestemming agrarische doeleinden I, mits de bouw of aanleg gebeurt in ruimtelijke samenhang met (direct aansluitend bij) bestaande bebouwing.

4.2.4 *Stal*

Het behoeft geen betoog, dat het bouwen van nieuwe stallen buiten bouwpercelen zowel voor fokkerijen als voor paardenhouderijen niet is toegestaan.

Het bouwen van stallen wordt alleen mogelijk gemaakt als bij- of bedrijfsgebouw op agrarische bouwpercelen (deelgebied *Landelijke bedrijven*) of op andere bouwpercelen (deelgebied *Stedelijk gebied*). De ruimtelijke samenhang met bestaande bebouwing wordt hiermee gewaarborgd.

Voor de gronden aan de Goyergracht Noord geldt dat een beperkt aantal, relatief kleinschalige stallen mogen worden gebouwd. De gronden maken deel uit van het deelgebied 'Besloten landelijk gebied', de mogelijkheid voor het bouwen van kleinschalige stallen zal hier gehandhaafd blijven.

Voor voormalige agrarische bedrijfspercelen geldt dat allereerst gebruik gemaakt moet worden van bestaande bebouwing.

4.2.5 *Stapmolen*

Voor het bouwen van een stapmolen is een bouwvergunning vereist. Voor het beleid inzake stapmolens is het onderscheid tussen een stapmolen met en zonder wanden van belang.

Een stapmolen met wanden wordt, binnen de vigerende bestemmingsplannen, aangeduid als een gebouw. Het oprichten van gebouwen is alleen toegestaan op bouwpercelen, het beleid voor stapmolens met wanden komt in dit opzicht overeen met het beleid voor de bouw van stallen.

Een stapmolen kan, indien het bouwwerk geen wanden heeft, worden aangemerkt als "bouwwerk, geen gebouw zijnde", oftewel een ander bouwwerk. Het bouwen van een stapmolen zonder wanden is momenteel ten behoeve van agrarische doeleinden, overal in het buitengebied toegestaan. In het bestemmingsplan wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen fokkerijen en andere vormen van paardenhouderijen.

Om de geformuleerde doelstelling te kunnen implementeren, zal voor de deelgebieden *Open polder* en *Half-open polder*, in de betreffende bestemmingsplanartikelen opgenomen worden dat een stapmolen (evenals silo's) niet zijn toegestaan. Voor het deelgebied *Besloten landelijk gebied* is de bouw van een onoverdekte stapmolen zonder wanden toegestaan.

Voor de overige deelgebieden is de plaatsing van stapmolen, met of zonder wanden, wel mogelijk.

Aanbeveling 4:

In het bestemmingsplan Landelijk Gebied zal worden aangegeven, dat binnen de bestemming agrarische doeleinden de bouw van een stapmolen niet is toegestaan. In de bestemmingsplannen Golfbaan en omgeving, Landelijk Gebied Noordwest en Heidehoek (oostzijde) zal worden aangegeven dat alleen het bouwen van een onoverdekte stapmolen zonder wanden is toegestaan.

4.2.6 *Parkeerruimte*

Voor de aanleg van parkeerruimte is de bouwverordening van belang. In artikel 2.5.30 staat vermeld dat, wanneer de omvang of de bestemming van een gebouw daartoe aanleiding geeft, voldoende ruimte voor parkeren van auto's op eigen terrein gerealiseerd moet worden.

Bij de vergunningverlening ten behoeve van paardenbedrijven zal de eis opgenomen worden dat het verplicht is voldoende parkeerplaatsen op eigen terrein te realiseren. Voor het bepalen van de hoeveelheid benodigde parkeerplaatsen zal de CROW publicatie 182 gebruikt worden, voor paardenbedrijven komt het kencijfer neer op 0,3 tot 0,5 parkeerplaatsen per paardenbox. Voor de meer extensieve recreatieve paardenbedrijven (paardenpension en lager) zal de norm 0,3

parkeerplaatsen per box gehanteerd worden. Voor de intensievere bedrijven (maneges) zal de norm van 0,5 parkeerplaatsen per box worden gebruikt.

Het onderscheid tussen het wel of niet aanbrengen van verharding is eveneens van belang voor de ruimtelijke mogelijkheden. Het aanbrengen van verharding is in het buitengebied, buiten de bouwpercelen, alleen mogelijk met een aanlegvergunning. Voor de deelgebieden *Open polder*, *Half-open polder* en *Besloten landelijk gebied*, wordt het aanbrengen van verharding als aantasting van de landschappelijke waarde geacht. Het aanleggen van parkeerruimte is in deze gebieden derhalve niet toegestaan.

Wanneer parkeerruimte geboden wordt buiten de bouwpercelen, zonder dat deze ruimte verhard is, vindt strijdigheid met de agrarische bestemming plaats. Hiertegen zal, binnen de deelgebieden *Open polder*, *Half-open polder* en *Besloten landelijk gebied* worden opgetreden.

Voor de overige deelgebieden is het aanleggen van parkeerruimte en verharding toegestaan.

Aanbeveling 5:

Het aanleggen van voldoende parkeergelegenheid (ex artikel 2.5.30 Bouwverordening) op eigen bouwterrein zal worden betrokken bij de vergunningverlening. De CROW normen zullen worden opgenomen in de diverse bestemmingsplannen.

4.2.7 *Verblijfsruimte*

Onder verblijfsruimte wordt in het Bouwbesluit verstaan: *besloten ruimte, bestemd voor het verblijven van mensen*. Een verblijfsruimte kan een zelfstandig gebouw zijn, of een onderdeel van een gebouw. Aan een verblijfsruimte worden specifieke bouwkundige eisen gesteld, die bijvoorbeeld aan ruimten voor het stallen van paarden niet worden gesteld.

In principe is het thans mogelijk om op alle bouwpercelen verblijfsruimte in te richten. Voor het bestemmingsplan Landelijk Gebied, Wakkerendijk – Meentweg, Heidehoek en Eembrugge zal het inrichten van (een deel van) de bebouwing tot verblijfsruimte alleen mogelijk worden gemaakt met vrijstelling. Op deze wijze kan voorkomen worden dat op ongewenste plaatsen de ontwikkeling van te grootschalige paardenbedrijven plaatsvindt.

Aanbeveling 6:

In de bestemmingsplannen Landelijk Gebied, Wakkerendijk – Meentweg, Heidehoek en Eembrugge de bepaling opnemen dat bij een bouwperceel alleen verblijfsruimte ten behoeve van paardenbedrijven is toegestaan, na vrijstelling door Burgemeester en Wethouders.

4.2.8 *Horeca*

Voor het realiseren van horeca-activiteiten in de gemeente Eemnes, zijn het bestemmingsplan en de A.P.V. bepalend. Met de vestiging van nieuwe horeca zal terughoudend worden omgegaan.

Binnen de vigerende bestemmingsplannen is het niet mogelijk om bij een paardenbedrijf horeca-activiteiten te beginnen. In schema 3.1 is aangegeven dat horeca-activiteiten bij paardenbedrijven alleen in het stedelijk gebied mogelijk worden geacht.

Bij de beoordeling of daadwerkelijk medewerking wordt verleend aan de realisatie van horeca, als onderdeel van een paardenbedrijf, speelt naast de ruimtelijke toets, eveneens de A.P.V. een belangrijke rol. De A.P.V. (artikel 2.3.1.2, lid 2) is echter volgend op hetgeen in een bestemmingsplan mogelijk wordt geacht.

Aanbeveling 7:

In het bestemmingsplan Noordbuurt de bepaling opnemen dat binnen de bestemming manege, horeca-activiteiten zijn toegestaan. Binnen de bestemmingsplannen Wakkerendijk – Meentweg, Heidehoek en Eembrugge de bepaling opnemen dat horeca-activiteiten bij paardenbedrijven niet zijn toegestaan.

4.2.9 Binnenbak

Voor paardenbedrijven die zich richten op intensief recreatief gebruik is het hebben van een binnenbak, een overdekte rijbaan, wenselijk. Aangezien het daarbij om grote gebouwen moet gaan, moet terughoudend met de mogelijkheden worden omgegaan. Alleen op bouwpercelen in het deelgebied *Stedelijk Gebied* mogen dergelijke gebouwen nieuw worden gebouwd. Indien bestaande (voormalig agrarische) gebouwen geschikt zijn voor het inrichten van een binnenbak is dat in het *Landelijk Leefgebied* ook toegestaan, in dat geval moet echter wel sprake zijn van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf.

Aanbeveling 8:

In het bestemmingsplan Landelijk Gebied opnemen dat het niet is toegestaan een gebouw te gebruiken als binnenbak (overdekte rijbaan) voor paardrij-activiteiten.

In de bestemmingsplannen voor de Wakkerendijk en Meentweg, Eembrugge en Heidehoek (westzijde) een wijzigingsbevoegdheid opnemen waarin mogelijk wordt gemaakt dat een binnenbak (overdekte rijbaan) wordt ingericht in bestaande (voormalig agrarische) gebouwen, in geval van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf.

4.3 Conclusie

Het opnemen van de voorgestelde wijzigingen in de bestemmingsplannen en de welstandsnota, zullen bijdragen aan een passend planologisch regime voor het behandelen van vragen van paardenbedrijven in Eemnes. De maatregelen en aanbevelingen zullen op korte termijn worden verwerkt in de betreffende bestemmingsplannen. Tevens zal bij de handhavingcontroles van het buitengebied, met name de opstapel staande controle van de Wakkerendijk en Meentweg, rekening gehouden worden met de aangegeven maatregelen.

Naast de aangegeven maatregelen, die op basis van de geïndiceerde vraag zijn opgesteld, zijn andere maatregelen nodig om te komen tot een passend ruimtelijk beleid. Per bedrijf, locatie en deelgebied zal gekeken moeten worden hoe omgegaan wordt met ondergeschikte onderdelen van een paardenbedrijf, zoals vlaggenmasten, lichtmasten en reclame-uitingen. Tevens is het denkbaar dat een aantal zaken pas naar voren zal komen wanneer daadwerkelijk een aanvraag voor de vestiging van een paardenbedrijf ingediend wordt.

Het is wenselijk om bij de behandeling van een dergelijke aanvraag een evaluatie uit te voeren, met als doel het voorliggende beleid te verstevigen.

5. OVERIGE ONDERWERPEN

5.1 *Inleiding*

Naast de beschreven planologische maatregelen en aanbevelingen, zijn nog twee onderwerpen naar voren gekomen die voor het toekomstig beleid van belang zijn. Het gaat daarbij om het invoeren van 'paardenbelasting' en het aanleggen van paardenroutes.

Beide onderwerpen zijn tijdens het voorbereidingstraject diverse malen aan de orde gekomen en worden in dit hoofdstuk uitgewerkt.

5.2 *Verhaalsmogelijkheden*

5.2.1 *Paardenbelasting*

Het invoeren van paardenbelasting is in veel gemeenten onderwerp van studie geweest. Het gaat daarbij met name om gemeenten waar veel paarden aanwezig zijn, bijvoorbeeld Wassenaar of Bergen (NH).

Het heffen van paardenbelasting door een gemeente is niet mogelijk. In de gemeentewet (hoofdstuk XV) is niet opgenomen dat paardenbelasting geheven mag worden, daarmee is de gemeente niet bevoegd om een dergelijke belasting te heffen. Ter vergelijking, het heffen van hondenbelasting is in artikel 226 van de Gemeentewet geregeld.

5.2.2 *Retributies*

Artikel 229 van de Gemeentewet biedt ook geen uitkomst. In het artikel worden drie verhaalsmogelijkheden onderscheiden:

1. **Gebruiksretributie**

Rechten 'ter zake van het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde gemeentelijke bezittingen of van voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn'.

De gebruiksretributie komt in aanmerking om de kosten van de aanleg te verhalen op de gebruikers van de paardenroutes. Het karakter van deze retributie brengt met zich mee dat elke keer als iemand gebruik maakt van de route, diegene daarvoor moet betalen. Het is daarmee praktisch onmogelijk om deze vorm van retributie te handhaven.

2. **Genotretributie**

Rechten 'ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten'. Deze retributie komt niet in aanmerking, het gebruik maken van een paardenroute is geen genot van een 'dienst' van de gemeente.

3. **Vermakelijkhedenretributie**

Rechten voor 'het geven van gemakkelikheden waarbij gebruik wordt gemaakt van door of met medewerking van het gemeentebestuur tot stand gebrachte of in stand gehouden voorzieningen of waarbij een bijzondere voorziening in de vorm van toezicht of anderszins van de zijde van het gemeentebestuur getroffen wordt'.

Deze vorm komt eveneens niet in aanmerking, het gebruik van een paardenroute betreft immers geen 'vermakelijkheid'.

Geen van de drie vormen van retributie die in artikel 229 van de Gemeentewet worden benoemd komen in aanmerking voor het verhalen van de kosten van de aanleg en het onderhoud van paardenroutes. De regeling in artikel 229 is ook niet bedoeld voor dergelijke situaties. De regeling is beter geschikt voor eenmalige, grootschalige of plaatsgebonden evenementen.

5.2.3 *Leges*

Het idee is opgevat om paardenhouders middels de APV te verplichten om een vergunning aan te vragen voor het houden van een paard. De behandeling van de vergunning en het heffen van leges, zou vervolgens gebruikt kunnen worden voor het onderhoud van paardenroutes en het opruimen van uitwerpselen. Ook deze optie voldoet niet, een paard is een vervoermiddel, een aparte vergunningplicht kan daar derhalve niet voor opgenomen worden. Bovendien is het strijdig met hogere regelgeving om op deze manier leges te gebruiken als een 'verkapte' vorm van belasting.

5.2.4 *Baatbelasting*

Baatbelasting (artikel 222 Gemeentewet) kan gebruikt worden voor kosten die gemaakt worden voor fysiek ruimtelijke ingrepen. De baat moet vervolgens, naar mate van profijt, evenredig over alle onroerende zaken die profiteren, verdeeld worden. In principe komt de aanleg van paardenroutes, vanwege de fysiek ruimtelijke aard, in aanmerking voor het heffen van baatbelasting.

De baat mag echter alleen op onroerende zaken verhaald worden. Paardenpensions en maneges zijn wel als onroerende zaak aan te wijzen, maar bij particuliere eigenaren van één of meer paarden is dat niet mogelijk, er is daarbij namelijk geen sprake van een onroerende zaak.

Mensen van buiten Eemnes kunnen ook gebruik maken van de routes. Zij profiteren van de ingreep, maar het verhalen van de kosten op deze gebruikers is niet mogelijk omdat de gemeente geen baatbelasting buiten de eigen gemeente mag opleggen. Wanneer mensen of onroerende zaken die profiteren van de ingreep, niet betrokken kunnen worden, vervalt de hele verhaalsmogelijkheid. Tot slot moet de mate van profijt bepaald kunnen worden. Niet alle paardenhouders profiteren in gelijke mate, dus moet een objectieve verdeling van het profijt worden gemaakt. Het is, gezien de bovenstaande punten, onmogelijk om een evenredige verdeling over alle onroerende zaken te maken.

Baatbelasting is voor deze ingreep derhalve geen geschikte methode voor het verhalen van de kosten.

5.2.5 *Samenwerking*

De aanwezigheid van paardenroutes biedt voor de paardenbedrijven een meerwaarde, de recreatieve aantrekkelijkheid van Eemnes wordt namelijk vergroot. Onderzocht zal worden in hoeverre de (grotere) paardenbedrijven mee willen denken over en mee willen betalen aan de aanleg en het onderhoud van paardenroutes. De paardenbedrijven kunnen de hieruit voortvloeiende kosten, via de huur, overslaan op de diverse eigenaren van de paarden.

Deze methode is niet op dwang, maar op samenwerking gebaseerd. Wanneer de paardenbedrijven aangeven niet geïnteresseerd te zijn, zal onderzocht moeten worden in hoeverre het wenselijk is om als gemeente zelfstandig een routestructuur aan te leggen. De uitkomst zou kunnen zijn dat slechts in zeer beperkte mate routes worden aangelegd. De consequentie daarvan is dat dan ook meer terughoudend met nieuwe mogelijkheden voor paardenbedrijven moeten worden omgegaan, om extra overlast te voorkomen.

5.3 *Paardenroutes*

5.3.1 *Ligging paardenroutes*

Het onderwerp paardenroutes is in het structuurplan reeds aan de orde geweest. Uit gesprekken met paardenhouders is gebleken dat men graag richting de bosgebieden ten zuiden en ten zuidwesten van Eemnes wil. De Wakkerendijk en de Te Veenweg Zuid zijn daarvoor de belangrijkste routes. Problemen ontstaan onder andere omdat paarden door de woonkern van Eemnes richting de Te Veenweg Zuid lopen. In het structuurplan is dan ook aangegeven dat met name rondom de kern paardenroutes moeten worden aangelegd, om de overlast van paarden in de kern zoveel mogelijk te beperken. Een kaart met de mogelijke routes is aan het eind van dit rapport opgenomen.

Ten zuiden en ten noorden van de kern heeft de gemeente gronden in bezit die gebruikt kunnen worden voor het aanleggen van paardenpaden. Voor de verbinding tussen de Wakkerendijk en de gronden ten zuiden van de Zuidbuurt kan gebruikt gemaakt worden van de open ruimte tussen de woningen Wakkerendijk 88 en 90-90a. Deze ruimte is nu gereserveerd voor de aanleg van een busbaan. Concrete plannen voor het aanleggen van de busbaan zijn niet op korte termijn te verwachten. Het aanleggen van een paardenroute op deze strook maakt een eventuele aanleg van een busbaan in de toekomst niet onmogelijk. Voor de noordelijke verbinding, naar de Meentweg, kan gebruik gemaakt worden van de bestaande langzaam verkeersverbinding.

Aan de oostzijde van de A27 kan een paardenroute worden aangelegd om paarden die afkomstig zijn van de manege veilig te geleiden. Van de Verlegde Laarderweg noordwaarts kan gebruik gemaakt worden van de groenstrook evenwijdig aan de snelweg. In de praktijk blijkt dat nu ook vanaf de Verlegde Laarderweg zuidwaarts, een paardenroute ontstaan is. Daarbij moeten de Verlegde Laarderweg en de op- en afrit van de A27 gekruist worden, verkeersonveilige situaties zijn hiervan het gevolg. Het is wenselijk op paardenbezitters te stimuleren om gebruik te maken van het tunneltje onder de A27 of, indien dat tot problemen leidt, van de langzaam verkeersverbinding aan de oostzijde van de Zuidersingel. Bij de inrichting van de locatie het 'Vierkante Bosje' zou bij voorkeur ook ruimte voor de aanleg van een paardenpad gereserveerd moeten worden.

Een paardenroute langs de Wakkerendijk en Meentweg zou wenselijk zijn om conflicten en onveilige verkeerssituaties tussen fietsers en paarden te voorkomen. In het huidige dijkprofiel is echter geen ruimte voorhanden om een goed paardenpad aan te leggen. Wanneer in de toekomst reconstructie van het wegprofiel uitgevoerd moet worden, in het kader van Duurzaam Veilige inrichting, kan wellicht ruimte gereserveerd worden voor een paardenpad. De bestaande gegroeide route langs de Wakkerendijk en Meentweg zal geformaliseerd worden, dat wil zeggen dat de route ook in het onderhoudsprogramma meegenomen wordt.

Met het aanleggen van routes rondom de kern van Eemnes worden problemen die ontstaan naar aanleiding van paardenvijgen ook sterk verminderd.

5.3.2 *Kosten aanleg en onderhoud*

De aanleg en het onderhoud van paardenroutes zullen kosten met zich meebrengen. Op dit moment is nog geen inzicht in de kosten te geven, omdat nog geen standaardgegevens of richtbedragen bekend zijn. Partijen met ervaring in het aanleggen van paardenroutes (bijvoorbeeld Staatsbosbeheer), geven aan dat de ondergrond van groot belang is voor het bepalen van de kosten. Voor het aanleggen van routes in een bosrijk en heuvelachtig gebied als de Utrechtse Heuvelrug gelden andere vereisten en een andere kostprijs dan voor lage en natte gebieden op bijvoorbeeld veengronden.

De Koninklijke Nederlands Hippische Sportfederatie is momenteel bezig met het opstellen van het handboek 'Routestructuren Recreatieve Paardensport'. In dit handboek worden, op basis van opmerkingen van een groep ervaringsdeskundigen, per grondsoort de benodigde aanpassingen en de kostprijs hiervan in beeld gebracht. De verwachting is dat dit handboek in het voorjaar van 2004 verschijnt.

De aanleg van de paardenroutes wordt in ieder geval verder uitgewerkt in het verkeer- en vervoersplan. De kosten voor de aanleg en het onderhoud van de routes zullen hier ook in opgenomen worden.

5.3.3 *Vervolgtraject*

Voordat de paardenroutes aangelegd kunnen worden, zullen voor de verschillende routes, concretere plannen uitgewerkt moeten worden. Bij deze plannen zullen de grotere paardenbedrijven betrokken worden. Eén van de onderdelen waaraan aandacht zal worden besteed is het meebetalen aan de aanleg van de routes. Een goede routestructuur zal voor een aantal van deze bedrijven een duidelijke meerwaarde bieden.

De kosten voor de aanleg en het onderhoud van de routes zullen niet volledig op de bedrijven verhaald kunnen worden. Voor de gemeente zal de aanleg ook de nodige kosten met zich meebrengen, het zijn kosten die vallen onder het algemeen belang.

Wanneer een goede routestructuur is ontworpen en overeenstemming is bereikt over de aanleg, zal promotiemateriaal ontwikkeld worden om de paardensporters naar de routes te 'trekken'. Het verspreiden van brochures en folders, het plaatsen van borden langs de routes en het neerzetten van plattegronden op diverse plaatsen langs de paardenroutes behoren tot de mogelijkheden.

6. SAMENVATTING AANBEVELINGEN

Aanbeveling 1:

In de welstandsnota specifieke eisen opnemen voor de uitvoering van erfafscheidingen (hoger dan 1 meter).

Aanbeveling 2:

Om verwarring te voorkomen, wordt voorgesteld om in alle bestemmingsplannen aan te geven, dat voor de aanleg van een paardenbak een aanlegvergunning is vereist.

Aanbeveling 3:

In het bestemmingsplan Landelijk Gebied zal worden aangegeven, dat binnen de bestemming agrarische doeleinden II (landschappelijke waarde) de bouw van een mestplaat niet is toegestaan. Mestplaten zijn (met vrijstelling) wel toegestaan binnen de bestemming agrarische doeleinden I, mits de bouw of aanleg gebeurt in ruimtelijke samenhang met (direct aansluitend bij) bestaande bebouwing.

Aanbeveling 4:

In het bestemmingsplan Landelijk Gebied zal worden aangegeven, dat binnen de bestemming agrarische doeleinden de bouw van een stapmolen niet is toegestaan. In de bestemmingsplannen Golfbaan en omgeving, Landelijk Gebied Noordwest en Heidehoek (oostzijde) zal worden aangegeven dat alleen het bouwen van een onoverdekte stapmolen zonder wanden is toegestaan.

Aanbeveling 5:

Het aanleggen van voldoende parkeergelegenheid (ex artikel 2.5.30 Bouwverordening) op eigen bouwterrein zal worden betrokken bij de vergunningverlening. De CROW normen zullen worden opgenomen in de diverse bestemmingsplannen.

Aanbeveling 6:

In de bestemmingsplannen Landelijk Gebied, Wakkerendijk – Meentweg, Heidehoek en Eembrugge de bepaling opnemen dat bij een bouwperceel alleen verblijfsruimte ten behoeve van paardenbedrijven is toegestaan, na vrijstelling door Burgemeester en Wethouders.

Aanbeveling 7:

In het bestemmingsplan Noordbuurt de bepaling opnemen dat binnen de bestemming manege, horeca-activiteiten zijn toegestaan. Binnen de bestemmingsplannen Wakkerendijk – Meentweg, Heidehoek en Eembrugge de bepaling opnemen dat horeca-activiteiten bij paardenbedrijven niet zijn toegestaan.

Aanbeveling 8:

In het bestemmingsplan Landelijk Gebied opnemen dat het niet is toegestaan een gebouw te gebruiken als binnenbak (overdekte rijbaan) voor paardrij-activiteiten.

In de bestemmingsplannen voor de Wakkerendijk en Meentweg, Eembrugge en Heidehoek (westzijde) een wijzigingsbevoegdheid opnemen waarin mogelijk wordt gemaakt dat een binnenbak (overdekte rijbaan) wordt ingericht in bestaande (voormalig agrarische) gebouwen, in geval van volledige beëindiging van het agrarisch bedrijf.